

Důsledky Mnichovské dohody pro fungování politického systému 2. republiky

- 1. Důsledky Mnichovské dohody pro fungování
politického systému Československa**
- 2. Vývoj v druhé republice do okupace, armáda po
15. březnu 1939**

Důsledky Mnichovské dohody pro Československo

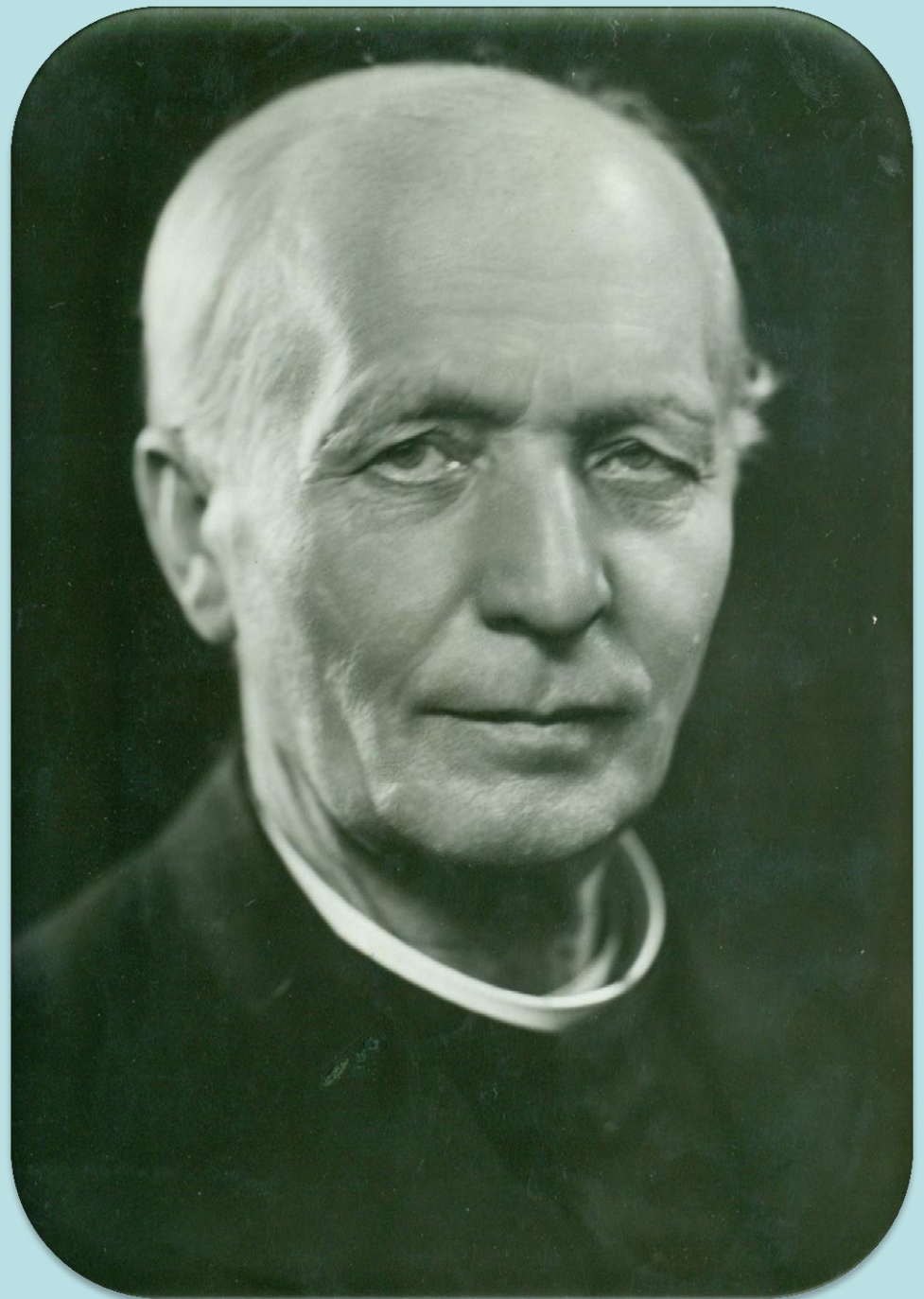
- **Obsazením Sudet se stala vojenská obrana zbytku republiky téměř nemožná.**
- **Podpisem Mnichovské dohody západní velmoci odsunuly definitivně střední Evropu do německé mocenské sféry a požadovaly, aby německá říše uplatňovala svůj vliv způsobem nenarušujícími mnichovskou dohodu.**
- **Byly podepsány zvláštní smlouvy s Německem - Británie 30. září, Francie 6. prosince 1938 – závazek řešit spory jednáním.**
- **Názor Hitlera v té době - politické metody k dobytí zbytku Československa jsou příliš pomalé.**

Důsledky Mnichovské dohody pro Československo

- I přes snahu nové čs. vlády zavděčit se Německu Hitler rozhodl o zlikvidování zbytku Československa - 21. října v rozmluvě s Keitelem.
- První podoba scénáře - společná akce s Polskem a Maďarskem – oba státy měly vůči ČSR územní požadavky.
- Maďarsko souhlas, s Polskem mělo Německo problémy, protože odmítalo výměnu Gdaňska za část slovenského území.
- Koncem ledna 1939 vytvořen nový scénář - Zakarpatskou Ukrajinu ponechat k okupaci Maďarsku, obsadit české země a Slovensko ovládnout jako vazalský stát s využitím iredentistických tendencí na Slovensku.
- Otázka autonomie Slovenska – úloha A. Hlinky a HSL'S.

Vývoj druhé republiky do 15. března 1939

- Dne 6. 10. společné zasedání HSL'S, slovenské agrární strany, strany národně socialistické, živnostenské a národní v Žilině - dohoda žádající autonomii Slovenska a předání moci vládě v čele s Tisem.
- J. Tiso je 6. října jmenován ministrem pro správu Slovenska, 7. 10. je jmenována 1. autonomní slovenská vláda - státním tajemníkem se stává F. Karmazin za německou menšinu.
- Dne 9.10. autonomní vláda zakázala činnost KSČ na Slovensku.
- Následuje zákaz činnosti KSČ v českých zemích dne 20. 10.
- Dne 2. listopadu 1938 proběhla tzv. - vídeňská arbitráž - jednání Ribbentrop – hrabě Ciano - úprava hranice Slovenska s Maďarskem ve prospěch Maďarska cca 41 000 km².

Andrej Hlinka

Důsledky Mnichovské dohody pro Československo

- **Dne 14. března schválil slovenský sněm vyhlášení samostatnosti.**

Jozef Tiso

Důsledky Mnichovské dohody pro Československo

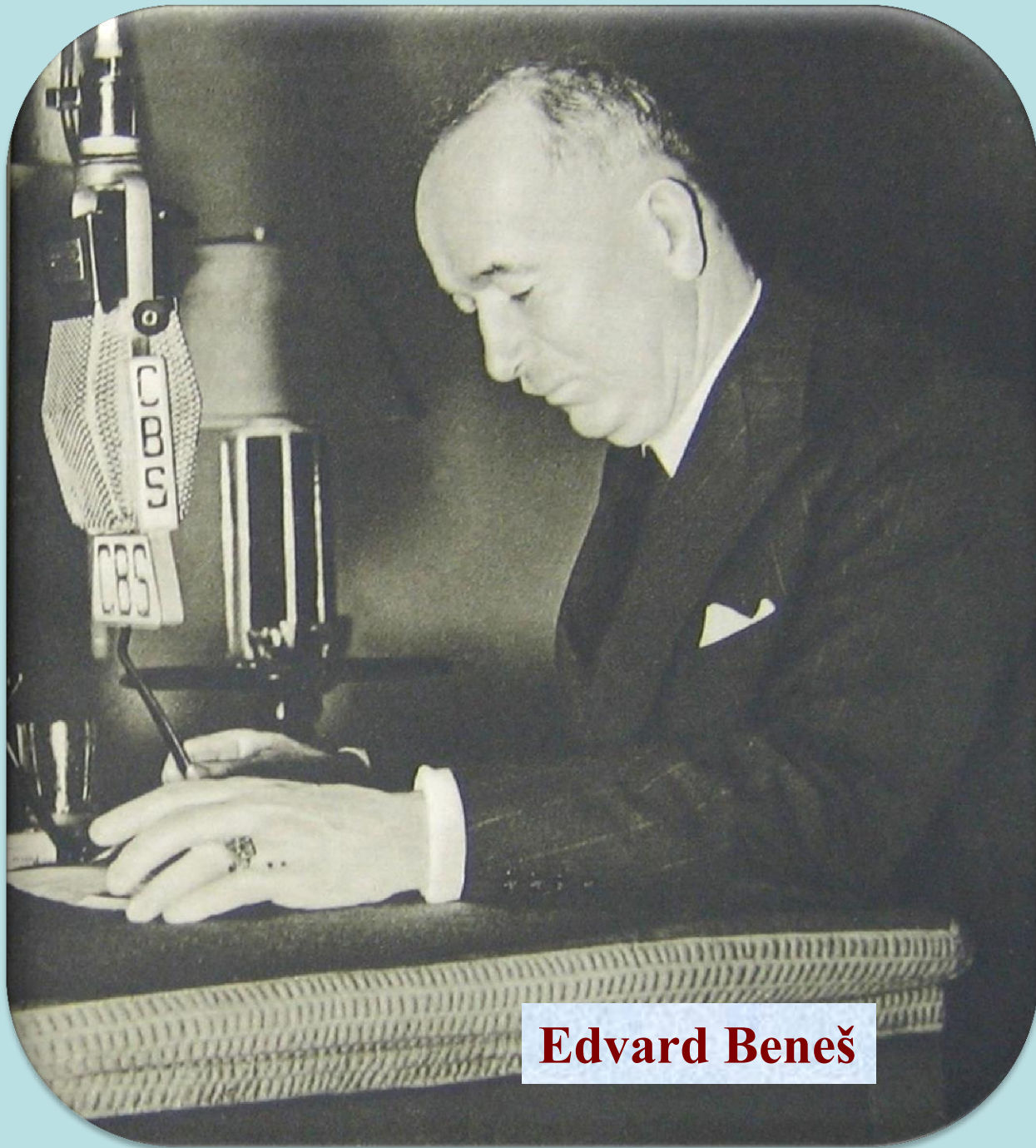
- Úloha Franze Karmazina, Ferd. Ďurčanského, J.Tisa, Vojtecha Tuku atd.
- Využití složitého historického vývoje na Slovensku po vzniku ČSR – Pittsburské dohody z r. 1918, problém školství, vzdělání, státní zaměstnanci.
- Do počátku března 1939 skupina kolem J. Tisa - jednání s představiteli Německa.
- Zjevné Tisovo směřování k slovenské samostatnosti vedlo k problematickému zásahu pražské vlády - 10. března moc na Slovensku převzala armáda.
- Dne 13. března nátlak Hitlera na Tisa – buď vyhlášení samostatnosti Slovenska, nebo Slovensko „přenechá“ Maďarům.

Franz Karmazin

Vývoj druhé republiky do 15. března 1939

- **Po obsazení Sudet se projevují tendence k fašizaci zbytku republiky.**
- **Dne 4. října odstoupila vláda gen. Syrového, nová vláda opět v čele s gen. Syrovým.**
- **Dne 5. října odstoupil ze svého úřadu prezident E. Beneš a 22. října 1938 odletěl do zahraničí – působil jako profesor na univerzitě v Chicagu.**

Edvard Beneš

Armádní generál

Jan Syrový

**Ministr národní obrany do
22. 9. 1938 - 27. 4. 1939**

František Machník
Ministr národní obrany
Do 22. 9. 1938

Gen. Ludvík Krejčí
Náčelník Hlavního štábu MNO

Vývoj druhé republiky do 15. března 1939

- **19. 11. 1938 V Národním shromáždění přijat zákon o autonomii Slovenska a Podkarpatské Rusi.**
- **19. 11. 1938 Oficiální název státu upraven na Česko-Slovensko.**
- **Dne 30. 11. - zvolen Emil Hácha prezidentem republiky.**
- **Dne 1. 12. - jmenována nová vláda v čele s Rudolfem Beranem**
- **4. 12. 1938 V zabraném pohraničí se konaly volby do říšského sněmu a současně se potvrzovalo připojení tohoto území k Německu. 2 152 256 hlasů bylo pro připojení k Německu /98,79%/. Proti se vyslovalo 26 497 osob a 33 142 osob se nedostavilo k volbám, případně odevzdaly neplatný hlas.**

Vývoj druhé republiky do 15. března 1939

- **13. 12. 1938 Rozpuštění zemských zastupitelstev v Čechách a na Moravě.**
- **Dne 15. 12. přijat zmocňovací zákon - dovoloval vládě a prezidentovi měnit vládními nařízeními zákony a ústavu.**
- **Po připomínkách západních velmocí odmítlo Německo dne 8. února 1939 a také 22. února 1939 garance uspořádání vyplývající z mnichovské dohody.**
- **10. 3. 1939 Informace o nacistické snaze odtrhnout Slovensko. Prezident E. Hácha sesadil slovenskou autonomní vládu. Armáda převzala moc.**

Vývoj druhé republiky do 15. března 1939

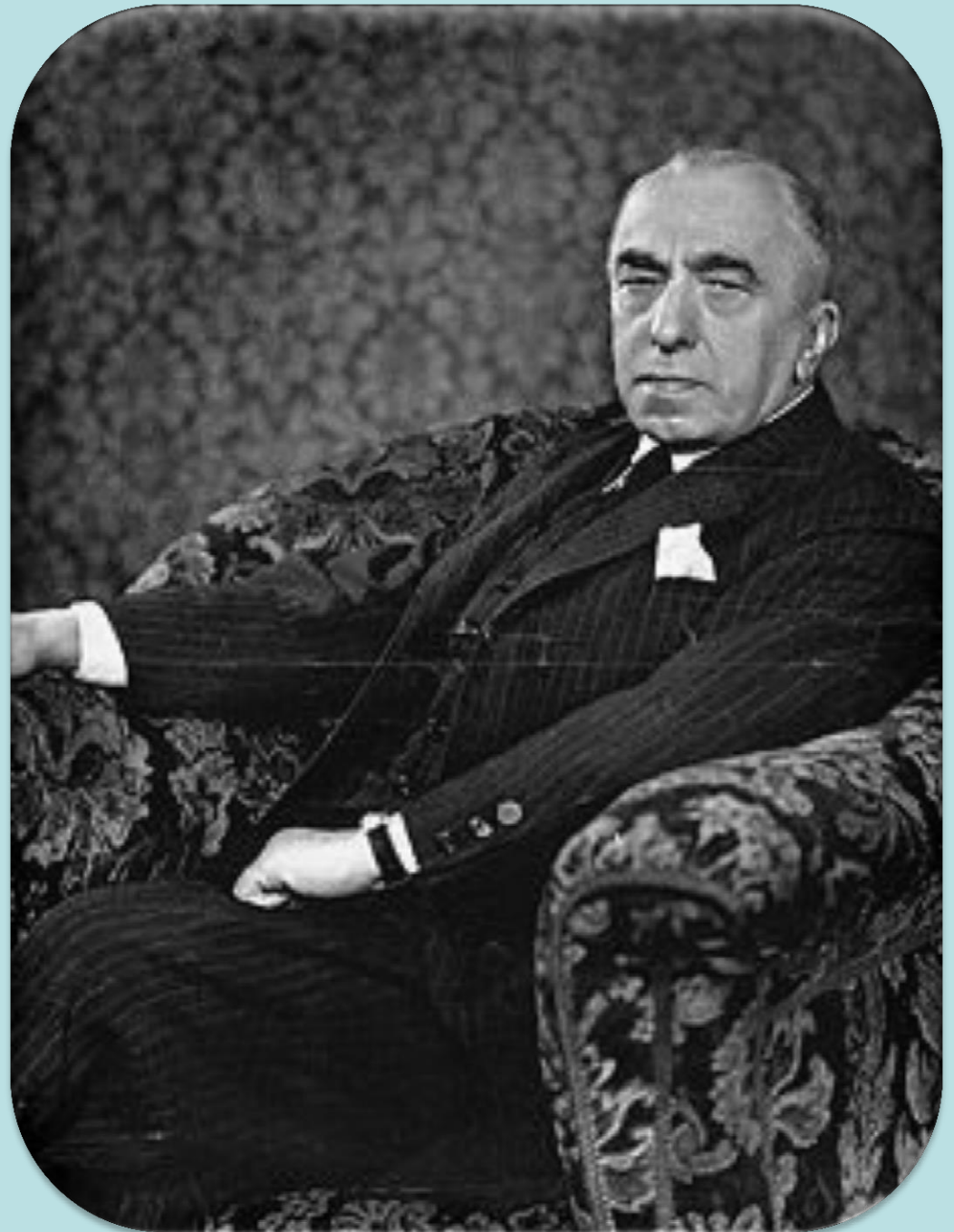
- **Od počátku března 1939 přesuny německých armád k čs. hranicím - téměř nezastřené.**
- **Dne 14. března 1939 do Berlína pozváni prezident E.Hácha a ministr zahraničí František Chvalkovský.**
- **14. 3. 1939 Vytvořen Slovenský stát.**

Státní aparát

Ve státní správě se projevilo několik nových tendencí:

- 1) Vyřadit z rozhodování parlament, který byl podroben přehnané kritice.**
- 2) Vládnout bez opozice, případně připustit jen umírněnou kritiku.**
- 3) Vybudovat autoritativní vládu, označovanou jako vládu silné emokracie.**
- 4) Vytlačit z vládních pozic a veřejného života přívržence prezidenta E. Beneše a členy hradní skupiny.**
- 5) Zajistit určité změny v diplomatickém sboru, budovaném ještě prezidentem Benešem – změna zahraniční politiky**

- 6) Zesílit vliv armádních složek ve veřejném životě a ve vládě.**
- 7) Omezit politickou aktivitu legionářů, levicových politiků, reformních stran.**
- 8) Na nátlak nacistického Německa zatlačit vliv židovského obyvatelstva, omezit jeho společenskou a ekonomickou aktivitu.**
- 9) Státní aparát orientovat na spolupráci s Německem a tím si zajistit určitou blahosklonnost.**
- 10) Upevnit centralizovanou moc státního aparátu, proti této snaze vystoupila tendence po decentralizaci, zejména po zavedení autonomních vlád na Slovensku a Podkarpatské Rusi.**
- 11) Do vlády bylo povoláno několik odborníků z oblasti průmyslu a financí.**

JUDr. Emil Hácha
prezident

Rudolf Beran
předseda vlády

František Chvalkovský
ministr zahraničí

Vývoj druhé republiky do 15. března 1939

- Dne 15. března okupace zbytku Československa a vytvoření Protektorátu Čechy a Morava.**

Situace v protektorátu po 15. březnu 1939

Situace po okupaci zbytku Československa dne 15. března 1939:

- **Z hlediska státnosti - likvidace republiky, která vznikla v roce 1918.**
- **Likvidace politického systému**
- **Perspektiva obnovení čs. státnosti – minimální.**
- **Došlo k rozbití republiky – vznik samostatné Slovenské republiky a Protektorátu Čechy a Morava.**
- **Změnilo se postavení osob, které opouštěly okupovaný zbytek republiky.**
- **I v Polsku byli uprchlíci považováni za oběti nacistické agrese.**

Situace v protektorátu po 15. březnu 1939

- **Armáda byla postupně rozpouštěna až do léta 1939.**
- **Všem vojákům z povolání byly nabídnuty přednostně místa ve státní správě.**
- **Hlavní důvod – Němci se obávali, aby složitá životní situace nenutila bývalé vojáky zapojit se do odboje.**
- **Postupná likvidace čs. armády, Němci postupovali velmi obezřetně.**
- **Velmi opatrně postupovali vůči důstojníkům, mohli nosit uniformy a dokonce i osobní zbraně.**
- **Podle odsloužených let měli nárok i na rentu.**
- **Celkový počet důstojníků byl k 15. březnu 12 454.**
- **Důstojníci slovenské národnosti odešli na Slovensko.**

Situace v protektorátu po 15. březnu 1939

- **V Protektorátu vytvořena česká správa v čele se stáním prezidentem dr. E. Háchou.**
- **Souběžně vznikla německá správa, landráty, oberlandráty, Gestapo, kriminální policie a další bezpečnostní složky.**
- **V čele německé správy říšský protektor gen. von. Neurath a zastupující říšského protektora K. H. Frank.**
- **Z rozhodnutí Hitlera zřízeno tzv. Vládní vojsko. Mělo mít 6 500 mužů a bylo určeno k udržování vnitřního pořádku v Protektorátě a k pomoci při živelných pohromách.**
- **Po okupaci nebyly vhodné podmínky pro organizování odboje – vzniká organizace Obrana národa.**
- **Byla složena z bývalých aktivních i záložních vojáků a důstojníků.**

**říšský protektor
gen. Constantin von. Neurath**

**zastupující říšský protektor
Karl Hermann Frank**

Gen. Jaroslav Eminger
velitel vládního vojska 1939-1945